

STRATEGIA PENTRU SPECIALIZARE INTELIGENTĂ ÎN REGIUNEA SUD MUNTENIA

Instrument inovativ dedicat dezvoltării economice regionale

Regio
PROGRAMUL OPERAȚIONAL REGIONAL SUD MUNTENIA

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

STRATEGIA PENTRU SPECIALIZARE INTELIGENTĂ ÎN REGIUNEA SUD MUNTENIA

CUPRINS

1. INTRODUCERE	5
A. Coordonate generale	7
<i>Situație demografică</i>	7
<i>Structură teritorială</i>	7
<i>Structură economică</i>	8
<i>Evoluția economică</i>	9
B. Evoluția în domeniul Cercetării, Dezvoltării și Inovării (CDI) a regiunii	10
 2. ANALIZA CONTEXTULUI DE DEZVOLTARE A REGIUNII ȘI DOMENIILE DE SPECIALIZARE INTELIGENTĂ	 13
A. Analiza situației dezvoltării și potențialului CDI	15
B. Analiza SWOT	17
C. Modelul de specializare pentru regiunea Sud Muntenia	22
 3. STRATEGIA DE SPECIALIZARE INTELIGENTĂ ÎN REGIUNEA SUD MUNTENIA	 29
A. Viziunea și misiunea SSI	31
B. Priorități tematice	32
C. Măsuri	34
D. Portofoliu proiecte	37
E. Implementare, monitorizare și evaluare	40

01.

INTRODUCERE

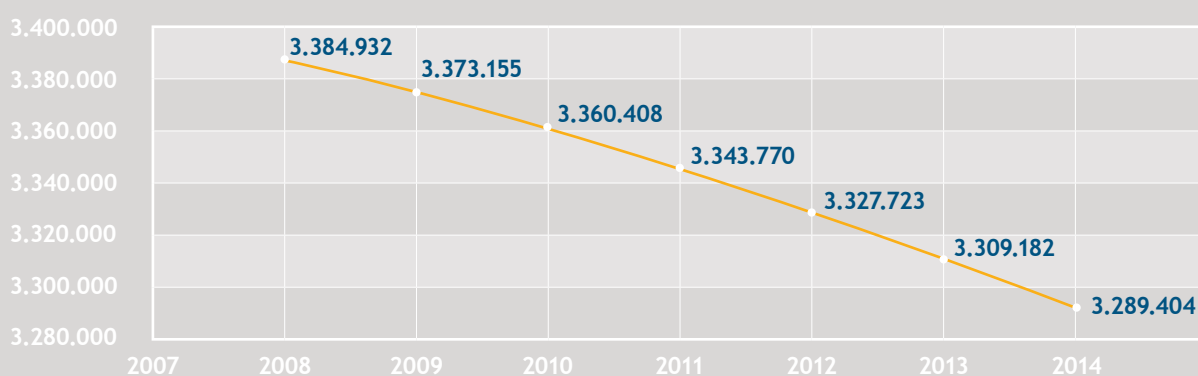
A.

Coordonate generale

SITUAȚIE DEMOGRAFICĂ

Cu o populație de peste 3,2 milioane de locuitori, reprezentând 15% din populația națională, regiunea Sud Muntenia este *a doua cea mai populată regiune a României*. Din punctul de vedere al evoluției demografice, *trendul este unul descrescător*, anual populația scăzând în medie cu peste 13.000 de persoane. Sud Muntenia este regiunea din România cu *cel mai mare număr de locuitori în mediul rural* (57% dintre rezidenți).

Evoluția populației regiunii Sud Muntenia în perioada 2008 - 2014

Sursa: Institutul Național de Statistică

STRUCTURA TERITORIALĂ

Regiunea Sud Muntenia se regăsește în partea de sud-est a României. Pe teritoriul regiunii se întâlnesc toate formele de relief, de la zone montane în nord, la zone de câmpie și Lunca Dunării în sud și în est. În centrul regiunii Sud Muntenia se regăsește regiunea București-Ilfov, regiune ce are un puternic impact asupra dezvoltării economice.

Fiind regiunea cu cel mai mare număr de județe în componență (7), Sud Muntenia are o suprafață de peste 34.400 km² și ocupă locul al treilea în clasamentul național al regiunilor.

Sud Muntenia deține cea mai mare suprafață agricolă dintre toate regiunile din România, în anul 2014 dispunând de peste 2,4 milioane ha agricole. Cu doar 0,67 milioane ha păduri și altă vegetație forestieră, regiunea se plasează pe penultimul loc în topul regiunilor, iar cu 0,1 milioane ha suprafață ocupată cu ape și bălți, ocupă locul al 2-lea în top.

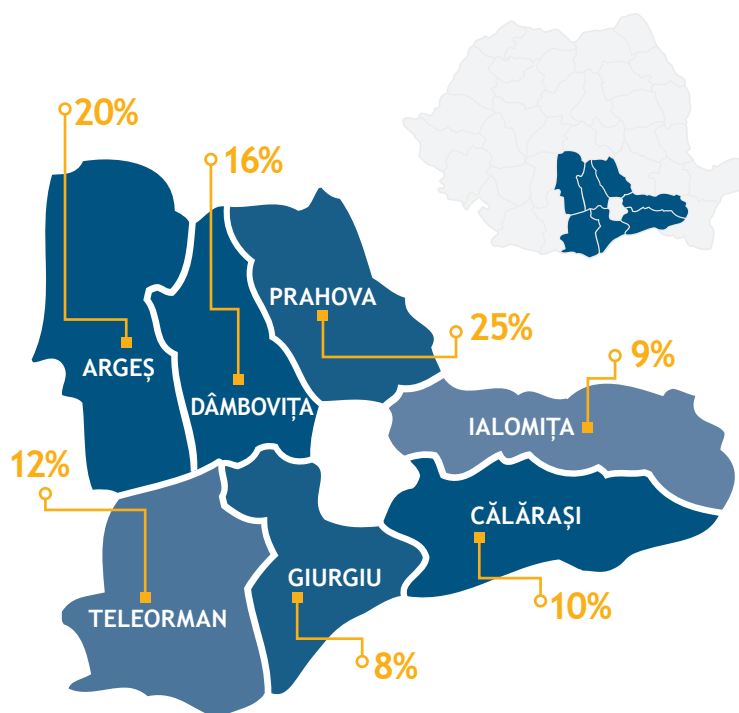

Figura 2 - Localizarea regiunii Sud Muntenia și județele componente

■○ Structura populației regiunii Sud Muntenia pe județe, 2014, INS

STRUCTURA ECONOMICĂ

Cele peste 53.000 de unități locale active din regiunea Sud Muntenia au obținut în anul 2012 peste 12,8% din cifra de afaceri obținută de unitățile locale existente la nivel național, regiunea situându-se pe locul al doilea pe plan național după București-Ilfov.

Din punctul de vedere al investițiilor nete realizate, cu peste 10 miliarde de lei, regiunea Sud Muntenia ocupă de asemenea locul al doilea în topul regiunilor din România la acest capitol.

Ponderea principalilor indicatori economici ai regiunii Sud Muntenia la nivel național, 2012

	CIFRA DE AFACERI <i>mil. lei</i>	SALARIAȚI <i>persoane</i>	UNITĂȚI LOCALE <i>număr</i>	INVESTIȚII NETE <i>mil. lei</i>
Sud Muntenia	140.063	523.551	53.553	10.354
România	1.094.326	4.442.865	486.200	79.914
PONDERE	12,80%	11,78%	11,01%	12,96%

Sursa: Institutul Național de Statistică

Înregistrând o cifră de afaceri de peste 42% din cifra totală de afaceri a regiunii, industria este motorul economic. Cu toate acestea, aproximativ 70% dintre salariații din regiune activează în domeniul serviciilor.

Structura principalilor indicatori ai ramurilor economice relevante la nivelul regiunii Sud Muntenia, 2012

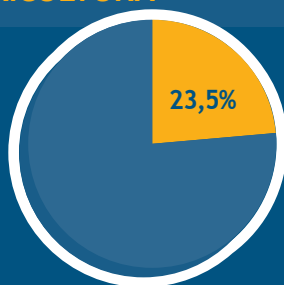
Regiunea Sud Muntenia		CIFRA DE AFACERI <i>mil. lei</i>	SALARIAȚI <i>persoane</i>	UNITĂȚI LOCALE <i>număr</i>	INVESTIȚII NETE <i>mil. lei</i>
1	Agricultură	7.575	21.623	2.934	971
2	Industrie	60.780	182.528	5.292	6.085
3	Comerț	44.537	74.012	21.872	864
4	Servicii	27.171	245.388	23.455	2.434
TOTAL		140.063	523.551	53.553	10.354

Sursa: Institutul Național de Statistică, 2012

Raportându-ne la contextul național, observăm că regiunea contribuie cu peste 23% la cifra de afaceri totală a sectorului agricol și cu 20,31% din totalul angajaților în agricultură din România. În concluzie, regiunea are un foarte bun potențial agricol.

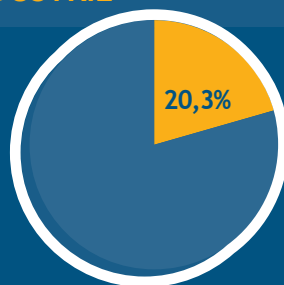
Ponderea în total național a principalilor indicatori ai ramurilor economice relevante de la nivelul regiunii Sud Muntenia

Cifra de afaceri în
AGRICULTURĂ

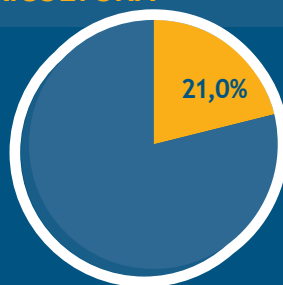
32.204
mil. lei

Cifra de afaceri în
INDUSTRIE

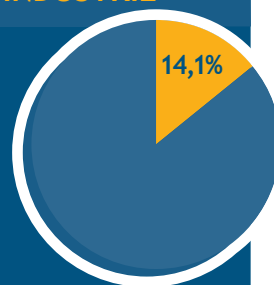
299.320
mil. lei

Angajați în
AGRICULTURĂ

103.663
persoane

Angajați în
INDUSTRIE

1.295.692
persoane

Reprezentând 12,4% din PIB-ul mediu al României, cu 67,55 miliarde de lei, regiunea Sud Muntenia ocupă locul al doilea la nivel național. Valoarea medie a PIB-ului este calculată pentru perioada 2008-2012.

VALOAREA MEDIE A PIB-ULUI (2008-2012)
miliarde lei

Sud Muntenia	67,55
România	546,11
PONDERE	12,37%

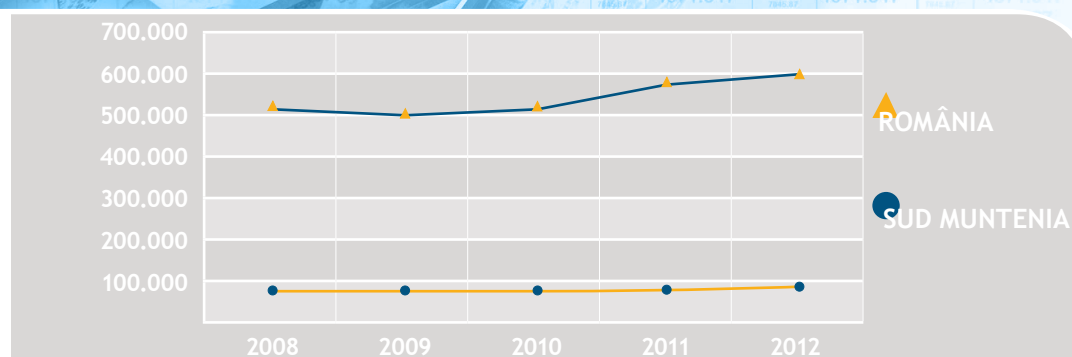
Sursa: Institutul Național de Statistică

SUD MUNTENIA

EVOLUȚIA ECONOMICĂ

Evoluția comparativă a PIB-ului regiunii Sud Muntenia cu PIB-ul la nivel național, 2008 - 2012

Sursa: Institutul Național de Statistică

Dacă la nivel național, PIB-ul a înregistrat o creștere semnificativă în intervalul 2008-2012, PIB-ul regiunii Sud Muntenia a rămas relativ constant, creșterea fiind de la 64,74 miliarde de lei în 2008 la 67,55 miliarde de lei în 2012. Valoric, pe întregul orizont de timp, regiunea Sud Muntenia se situează pe locul al doilea din punctul de vedere al PIB-ului în topul regiunilor.

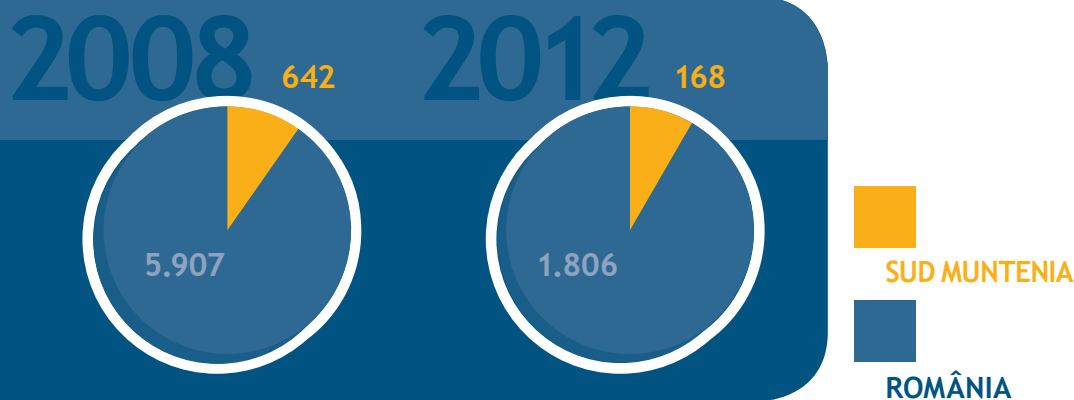
B.

Evoluția în domeniul Cercetării, Dezvoltării și Inovării (CDI) a regiunii

Din punct de vedere al cheltuielilor de inovare, cu 890 milioane de lei în anul 2010, regiunea Sud Muntenia ocupă locul al doilea în clasamentul regiunilor, după București-Ilfov.

Având în vedere că activitatea de cercetare-dezvoltare implică 4.595 de salariați în anul 2012, Sud Muntenia se situează după București-Ilfov cu un număr de 21.128 de salariați.

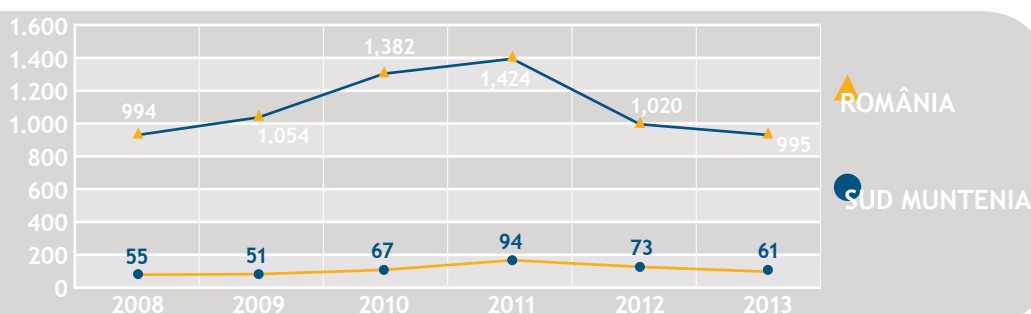
Numărul de întreprinderi inovative din regiunea Sud Muntenia în totalul întreprinderilor inovative existente la nivel național și evoluția acestora

Sursa: Institutul Național de Statistică

Trendul numărului de întreprinderi inovatoare, atât la nivel național, cât și regional, este unul descrescător. Dacă în anul 2008 funcționau 642 de astfel de unități în regiunea Sud Muntenia, în anul 2012, numărul lor s-a redus la 168, valoare ce reprezintă mai puțin de 27%. Trendul este păstrat și la nivel național, unde din cele aproape 6.000 de unități existente în anul 2008, în 2012 au rămas doar 1.806.

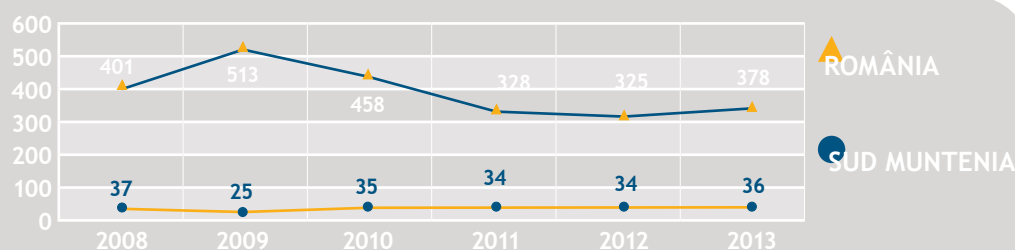
Evoluția cererilor pentru brevete de invenție depuse de către solicitanții români, 2008-2013

Sursa: Institutul Național de Statistică

Atât la nivel național, cât și la nivelul regiunii Sud Muntenia, cererile pentru brevete au înregistrat o creștere ușoară în intervalul 2008-2011, scăzând ulterior în perioada 2012-2013. Cererile pentru brevetele de invenție depuse în regiunea Sud Muntenia reprezintă aproximativ 7% din cele depuse la nivel național.

Evoluția cererilor de înregistrare a desenelor sau a modelelor depuse de către solicitanții români, 2008-2013

Sursa: Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci

Spre deosebire de cererile de brevet, numărul cererilor de înregistrare a desenelor sau a modelelor depuse de către solicitanții români din regiunea Sud Muntenia s-a păstrat relativ constant, 37 de cereri înregistrate în anul 2008 și 36 înregistrate în anul 2013, când acestea au reprezentat aproximativ 10% din totalul cererilor depuse la nivel național.

Evoluția cheltuielilor de CDI și ponderea acestora în PIB-ul regiunii, 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
PIB SUD MUNTENIA (milioane lei)	64.740	65.901	66.784	70.037	70.300
CDI Sud Muntenia (milioane lei)	229	221	240	266	332
Pondere CDI în PIB (%)	0,35%	0,34%	0,36%	0,38%	0,47%

Sursa: Institutul Național de Statistică

Începând cu anul 2009, cheltuielile de CDI efectuate în regiunea Sud Muntenia au avut un trend ascendent. În 2012, acestea depășeau 332 de milioane de lei și 0,47% din PIB-ul regiunii.

02.

ANALIZA CONTEXTULUI DE DEZVOLTARE A REGIUNII ȘI DOMENIILE DE SPECIALIZARE INTELIGENTĂ

A.

Analiza situației dezvoltării și potențialului CDI

Apropierea de Municipiul București generează atât efecte favorabile, cât și nefavorabile, asupra situației dezvoltării și potențialului CDI.

Proximitatea municipiului a condus și la lipsa unor centre universitare puternice, așa cum sunt ele întâlnite în cadrul fiecărei regiuni (Cluj-Napoca - Nord-Vest, Iași - Nord-Est, Constanța - Sud-Est etc.). Cu toate acestea, apropierea de Municipiul București și puternicele sale institute de cercetare este unul dintre motivele pentru care regiunea Sud Muntenia se regăsește pe locul al doilea în topul cererilor pentru brevete de invenție sau desene și modele.

Cererile de înregistrare pentru brevete și desene depuse de către solicitanții români, 2008-2013

	ROMÂNIA	BUCUREȘTI-ILFOV	SUD MUNTENIA
Cererile pentru brevete de invenție depuse de către solicitanții români	995	348	61
Cererile de înregistrare a desenelor sau a modelelor depuse de către solicitanții români	378	173	36

Sursa: Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci

Principalele orașe dezvoltate din punctul de vedere al CDI din regiune sunt:

- **Târgoviște** - Universitatea Valahia;
- **Ploiești** - Universitatea Petrol-Gaze Ploiești;
- **Pitești** - Universitatea de Stat Pitești și Universitatea „Constantin Brâncoveanu”.

Academia Română are în sistemul său 60 de institute și centre de cercetare care contribuie la dezvoltarea științei, literelor și artelor la nivel național. În ceea ce privește situația la nivelul regiunii Sud Muntenia nu există niciun institut, centru sau fundație aflată în subordinea Academiei.

Datorită dezvoltării agriculturii, în regiunea Sud Muntenia sunt localizate două Institute naționale de cercetare-dezvoltare:

● INCD Agricolă Fundulea

Situat în localitatea Fundulea din județul Călărași, activează în domeniul cercetării - dezvoltării privind elaborarea și utilizarea metodelor de genetică convențională, biotehnologie, genetică moleculară, fiziologie, crearea de soiuri de hibrizi stabili și producerea de semințe superioare; elaborarea de tehnologii alternative pentru cultura plantelor; elaborarea de studii epidemiologice și de dinamică a populațiilor organismelor dăunătoare culturilor de câmp.

● INCD pentru biotehnologii în horticultură Ștefănești

Localizat în Ștefănești, județul Argeș, are ca activitate cercetarea - dezvoltarea în științe fizice și naturale, elaborarea și perfecționarea biotehnologiilor de înmulțire în vitro a speciilor horticole de importanță economică, stabilirea metodelor eficiente pentru conservarea pe termen lung și mediu a celulelor și țesuturilor vegetale; metode ecologice de combatere a bolilor și dăunătorilor la vița-de-vie și la plantele obținute prin metode biotehnologice.

Din punctul de vedere al infrastructurilor private, prezența uzinelor Dacia în regiunea Sud Muntenia a contribuit la dezvoltarea **Renault Tehnologie Roumanie**, cu principalul său punct de lucru (Centrul Tehnic) în județul Dâmbovița, orașul Titu. Această infrastructură poate fi considerată cel mai relevant actor privat din acest domeniu, cu 450 de angajați rezidenți și o cifră de afaceri în anul 2013 de peste 120 milioane de euro, obținută în special din dezvoltarea celei mai noi tehnologii din domeniul încercărilor și mijloacelor necesare pentru testarea vehiculelor și a componentelor.

Deși în cadrul regiunii Sud Muntenia nu se regăsește un centru universitar comparabil cu cele din marile centre din celelalte șapte regiuni, dezvoltarea Universității Valahia din Târgoviște

dovedește faptul că regiunea are potențialul de a-și dezvolta capacitatea CDI. Investițiile realizate în cadrul Institutului de Cercetare Multidisciplinar reprezintă un prim pas în crearea unei capacități CDI de importanță națională.

În pofida faptului că la nivel macroeconomic numărul de întreprinderi inovatoare este în scădere, creșterea procentului cheltuielilor de cercetare-dezvoltare în PIB-ul regional indică o concentrare a cercetării în cadrul entităților puternice, care alocă bugete mari pentru cercetare.

B.

Analiza SWOT

Analiza SWOT este rezultatul procesării și filtrării concluziilor rezultate în urma analizei cantitative și calitative a regiunii. Aceasta funcționează ca o radiografie a tuturor domeniilor analizate, evaluând principalii factori de influență, cu scopul de a scoate în evidență punctele tari și slabe în raport cu oportunitățile și amenințările existente. Regiunea a fost analizată în special din perspectiva potențialului de specializare și de CDI, principalii factori de influență fiind resursele umane, naturale și culturale, infrastructura regiunii, economia și sectorul de CDI.

Resurse umane:

- Potențial uman ridicat în sectorul agricol și al industriei prelucrătoare;
- Nivel ridicat al volumului de resurse de muncă disponibile.

Resurse naturale și culturale:

- Peste 60% din suprafața Sud Munteniei este amplasată în Câmpia Română, excelentă zonă agrară care oferă regiunii un potențial pentru agricultură foarte ridicat;
- Cea mai mare suprafață arabilă la nivel național;
- Existența tuturor formelor de relief, de la lunca Dunării în zona sudică, la zonele montane în zona nordică, oferă un potențial ridicat turistic regiunii.

Infrastructură:

- Existența Dunării navigabile și a brațelor acesteia în sudul și estul regiunii;
- Cea mai extinsă rețea de autostrăzi la nivel național: A1 București - Pitești, A2 București - Fetești - Constanța și A3 București - Ploiești;
- Apropierea față de principalul aeroport al țării și față de portul Constanța, învecinarea cu Dunărea în Sud și Est, punctul de trecere a frontierei de la Giurgiu;
- Regiunea este străbătută de Axa de dezvoltare Brașov-Ploiești-București-Giurgiu, de la nord la sud, principalul coridor de dezvoltare a României, concentrând circa 30% din populația urbană a țării;
- Poziționarea regiunii este una strategică: este atât regiune de graniță, cât și la intersecția mai multor axe prioritare TEN-T, care leagă Europa de zona mediteraneană și Asia.

Economia regiunii:

- Cea mai importantă aglomerare industrială din țară, clusterul Dacia, având cel mai mare Indice de Potențial Competitiv din țară și un ridicat potențial de inovare;
- Cele mai multe aglomerări industriale la nivel național - în județul Prahova;
- Apropierea tuturor județelor față de București, cea mai mare concentrare economică a țării, cu acces facil la piața de desfacere și servicii de bună calitate;
- Accesul la Dunăre reprezintă un avantaj ridicat pentru sectorul agricol, în vederea desfacerii producției, cea mai ridicată la nivel național.

Cercetare - Dezvoltare - Inovare:

- Existența capacităților de cercetare-dezvoltare atât în mediul public, academic, cât și privat și interesul ridicat al acestora pentru dezvoltarea sectorului, intensificarea interacțiunilor între mediile implicate și transferul tehnologic;
- Nivelul ridicat de informare a actorilor din sectorul de CDI cu privire la obiectivele și direcțiile strategice la nivelul României și al UE, vizând sectorul CDI;
- Nivelul ridicat de cooperare existent între actorii de CDI din regiunea Sud Muntenia și cei din cel mai puternic pol de CDI al țării, București-Ilfov;
- Existența unui real interes din partea tuturor actorilor din regiune din sectorul de CDI (mediul public, privat și academic) în vederea dezvoltării și creșterii nivelului de colaborare, transfer tehnologic și parteneriate.

PUNCTE TARI

Resurse umane:

- Apropierea tuturor județelor față de București favorizează exodul de tineri și de „creiere”;
- Rată redusă a populației cu studii superioare și cel mai ridicat nivel de analfabeți. Acestea se datorează parțial structurii rezidenței populației (cel mai ridicat nivel de rezidență rurală din România);
- Nivel scăzut de ocupare a populației în sectoarele de activitate cu valoare adăugată ridicată;
- Indicatori scăzuți cu privire la utilizarea calculatoarelor sau a internetului în gospodării;
- Lipsa de resurse umane specializate în mediul public și privat cu un nivel ridicat de calificare;
 - Insuficiente resurse umane specializate în domeniul CDI;
 - Lipsa legislației stabile de protecție socială și pentru stimularea absolvenților de studii superioare cu performanțe naționale și internaționale, prin acordarea de beneficii, contribuie la migrarea forței de muncă în afara țării.

Resurse naturale și culturale:

- Valorificarea insuficientă a resurselor naturale existente, a potențialului turistic montan și dunărean, din cauza accesibilității reduse a obiectivelor turistice naturale și culturale;
- Peisajul cultural urban nu este valorificat, în comparație cu alte regiuni.

Infrastructură:

- Calitatea scăzută a infrastructurii rutiere existente (valabil la nivel național);
- Potențialul de transport pe apă oferit de Dunăre insuficient valorificat;
- Rețea feroviară slab dezvoltată;
- Infrastructura turistică și de acces către zonele cu potențial turistic deficitare;
- Zona de frontieră insuficient dezvoltată limitează schimburile economice, sociale și culturale. Deși există cinci perechi de orașe de frontieră la Dunăre, există un singur pod rutier ce traversează fluviul: Giurgiu - Ruse.

Economia regiunii:

- Comparativ cu reperele europene, regiunea Sud Muntenia este una mai puțin dezvoltată, având un PIB per capita mai mic de 50% din nivelul european;
- Eterogenitatea accentuată a județelor din cadrul regiunii: Argeș și Prahova prezintă un nivel foarte ridicat al sectorului industrial, în timp ce Ialomița, Teleorman și Giurgiu sunt județe predominant agricole, cu un nivel scăzut al activităților industriale;
- Cel mai mic număr de clustere la nivel național: două, ambele construite în jurul industriei auto din județul Argeș;
- Colaborare redusă între mediul de afaceri și unitățile de învățământ superior, de cercetare-dezvoltare; transfer tehnologic redus;
- Nivelul salarial nu este atractiv pentru atragerea de resurse umane calificate, în special în domeniile avansate și tehnologizate precum CDI.

Cercetare - Dezvoltare - Inovare:

- Întreprinderile inovatoare manifestă un trend descendent alarmant atât la nivel național, cât și la nivelul regiunii Sud Muntenia;
- Numărul întreprinderilor cu inovație de produs și/sau proces a urmat un trend descendent pe orizontul 2008 - 2012, scăzând potențialul de transfer tehnologic și de dezvoltare inteligentă;
- La nivelul regiunii Sud Muntenia sunt acreditate în prezent doar două centre de informare tehnologică. Astfel, regiunea se confruntă cu lipsa unei componente majore a infrastructurii de inovare și transfer tehnologic, și anume cu lipsa centrelor acreditate de transfer tehnologic, a incubatoarelor tehnologice și de afaceri, a oficiilor de legătură cu industria și a parcurilor științifice și tehnologice;
- Activitățile de cercetare-dezvoltare nu beneficiază în prezent de finanțare suficientă și stabilă pentru a fi desfășurate sustenabil;
- Lipsa unui pachet legislativ stabil care să stimuleze și să potențeze activitățile de CDI, transfer tehnologic, parteneriatele public-private.

PUNCTE SLABE

OPORTUNITĂȚI

Resurse umane:

- Apropierea de București, de cele mai mari centre universitare și de cercetare ar putea facilita accesul la resurse umane calificate, în contextul unor politici funcționale de atragere a acestora, atât la nivel public, cât și privat.

Resurse naturale și culturale:

- Fonduri europene semnificative disponibile pentru orizontul 2014 - 2020 pentru sectoarele de infrastructură sau mediu înconjurător;
- Existența tuturor formelor de relief, de la lunca Dunării în zona sudică, la zonele montane în zona nordică, reprezintă un imens potențial nevalorificat pentru sectorul turistic;
- Zonă cu climă potrivită pentru un randament optim în valorificarea energiei solare;
- Există un potențial comercial și turistic oferit de amplasarea regiunii pe ruta fluvială a Dunării și pe „autostrada ciclistă” Eurovelo 6.

Infrastructură

- Dezvoltarea infrastructurii periferice zonei București-Ilfov crește accesibilitatea regiunii Sud Muntenia în prisma potențialului de delocalizare a unităților economice, cu scopul reducerii costurilor și a unor oportunități mai bune pentru accesarea de subvenții.

Economia regiunii:

- Proximitatea față de București și accesul la Dunăre prezintă un potențial ridicat în vederea identificării cu ușurință a piețelor de desfacere;
- Implementarea strategiei Uniunii Europene pentru Regiunea Dunării și stimularea cooperării cu Bulgaria, prin programele de cooperare transnaționale și transfrontaliere;

- Existența unui context favorabil pentru dezvoltarea inovării sociale și a antreprenoriatului social;
- Utilizarea strategică a inovării în agricultură poate crește radical valoarea adăugată a producției agricole și, implicit, eficiența exploataării potențialului agricol;
- Valorificarea potențialului ridicat în domeniul energiei verzi, a resurselor de energie regenerabilă din agricultură;
- Dezvoltarea zonei metropolitane București și crearea inelului 2 de centură vor transforma o parte din regiune în zonă de tranzit și cu potențial de de-localizare de unități active, datorită costurilor de producție mai reduse și a ajutoarelor de stat mai generoase.

Cercetare - Dezvoltare - Inovare:

- Politicile și strategiile în vigoare, europene, naționale și regionale, au ca prioritate principală dezvoltarea sectorului de CDI și dezvoltarea domeniilor cu potențial de specializare inteligentă, creându-se premisele pentru alocări de fonduri pentru investiții și cercetare semnificativ mai mari decât în trecut.
- Fonduri europene semnificative alocate sectorului de cercetare-dezvoltare-inovare în perioada de programare 2014 - 2020;
- Atât la nivel regional, cât și național, dezvoltarea sectorului de CDI și favorizarea cooperărilor și a transferului tehnologic au prioritate, trendul finanțării acestui domeniu este unul ascendent, proiectele cu o componentă semnificativă de transfer tehnologic având prioritate la finanțare.

AMENINȚĂRI

Resurse umane:

- Apropierea de București, cel mai mare centru universitar din țară, are un impact negativ asupra dezvoltării învățământului universitar din regiune;
- Menținerea trendului privind migrația personalului de înaltă calificare, în lipsa unor politici de reducere a acestui fenomen va avea un efect negativ pe termen lung asupra economiei și, în special, a sectorului de CDI;
- Trendul sporului natural este descendent și are ca rezultat îmbătrânirea populației, scăderea masei critice a populației active și productive, comparativ cu populația inactivă - îmbătrânită;
- Accentuarea fenomenului de migrație externă, în special a populației tinere și cu calificare peste medie;
- Slaba dezvoltare a infrastructurii sociale în regiune (5 județe din 7 se situează sub media pe țară în privința numărului de asociații), factor defavorabil utilizării resurselor umane în activități semnificative de inovare socială.

Resurse naturale și culturale:

- Schimbările climatice au un impact important asupra randamentului activităților agricole, cel mai important și mai răspândit domeniu de activitate al regiunii;
- Diminuarea suprafețelor agricole ca urmare a expansiunii urbane necontrolate, dar și ca urmare a condițiilor climatice și de mediu.

Infrastructură

- Înființarea zonei metropolitane București va influența negativ regiunea, urmând ca peste 25 de unități administrativ-teritoriale să fie transferate dinspre regiune către zona metropolitană, crescând astfel influența și gradul de polarizare al Bucureștiului.

Economia regiunii:

- Grad ridicat de dependență al regiunii, și nu numai, de colosul industrial Automobile Dacia SA;
- Creșterea costului cu forța de muncă și întârzierea construirii autostrăzii Pitești - Sibiu ar putea conduce la decizia de de-localizare a uzinelor Dacia;
- Dependența ridicată de agricultură a celor mai multe localități rurale din sudul regiunii, corelată cu nivelul scăzut de tehnologizare a agriculturii și forța de muncă îmbătrânită;
- Lipsa culturii de antreprenoriat și frica socială sunt bariere împotriva potențialelor proiecte de reconstrucție socială a zonei;
- Prelungirea sau accentuarea crizei macro-economice manifestată în prezent în interiorul Uniunii Europene.

Cercetare - Dezvoltare - Inovare:

- Finanțările pentru proiectele dezvoltate de clusterelor de inovare sunt foarte restrictive, solicită o forță economică specifică, inexistentă la nivelul clusterelor abia apărute (cu excepția industriei auto) și nu permit dezvoltarea clusterelor prin proiecte proprii, inovatoare.

C. Modelul de specializare pentru regiunea Sud Muntenia

Criteriul de specializare economică

- Construcția de mașini, componente și echipamente de producție
- Agricultură și industrie alimentară
- Bioeconomie: dezvoltarea economiei circulare
- Turism și identitate culturală
- Localități inteligente
- Industria de înaltă tehnologie

Criteriul de specializare științifică

- Agricultură, științe alimentare și pescuit
- Biologie, biotehnologie și biomedicină
- Chimie și știința materialelor
- IT&C, calcul și imagistică
- Fizică, astrofizică și energie
- Mediu și sustenabilitate

Criteriul de specializare tehnologică

- Robotică: adaptronică, mecatronică, integronică
- Micro și nano electronică, fonică
- Nanotehnologii
- Materiale avansate
- Procese avansate de producție
- Tehnologii de gestiune a conținutului și managementul informației

DOMENIILE DE SPECIALIZARE INTELIGENTĂ

În urma unui proces elaborat de evaluare și selecție au fost identificate la nivelul regiunii șase domenii de specializare inteligentă, cu cel mai ridicat potențial de inovare, dezvoltare și antrenare a celorlalte domenii de activitate din regiune. Fiecare domeniu poate fi valorificat prin intermediul mai multor activități economice, tehnologice sau științifice.

Cele șase domenii de specializare inteligentă, priorități verticale la nivelul regiunii Sud Muntenia sunt:

1. Construcția de mașini, componente și echipamente de producție
2. Agricultură și industria alimentară

3. Bioeconomia: dezvoltarea economiei circulare

4. Turismul și identitatea culturală
5. Localitățile inteligente
6. Industria de înaltă tehnologie

1 Construcția de mașini, componente și echipamente de producție

SPECIALIZARE ECONOMICĂ		Activitățile de interes se referă la fabricarea automobilului inteligent, ecologic și sigur, conform cu reglementările europene, digitalizarea proceselor de producție (smart automation), echipamente electrice și echipamente de producție inteligente, fabricarea de motoare, componente, subansamble, inginerie, mecatronică
Specializarea științifică în corelație cu tehnologiile	• Inginerie, inteligență artificială • Știința materialelor • Biologie • Mediu și sustenabilitate	• Robotica: Mecatronica, adaptronica, integronica, digitalizarea proceselor de producție • Materiale avansate pentru vehicule • Biocombustibil • Vehicule și tehnologii ecologice și eficiente energetic
Specializarea tehnologică	Capacități	• ICST Multidisciplinar Târgoviște • INCD pentru Utilaj Petrolier - IPCUP Ploiești • INCD pentru Mecatronica și Tehnica Măsurării • Polul de Competitivitate Auto Muntenia • Clusterul SPRINT • Clusterul Regional Mechatrec • Clusterul Regional Ind-Agro-Pol • Renault Technologie • ACAROM
Specializarea tehnologică	Tehnologii	• Robotică • Echipamente robotice cu funcții de măsurare și control • Nanotehnologii • Nanopulberi, grafen • Materiale avansate, Procese avansate • Senzorică, Piste și bancuri de încercări auto
Regiuni de referință	Catalunia, Darmstad, Piemonte	

2 Agricultură și industria alimentară

SPECIALIZARE ECONOMICĂ	Activitățile de interes se referă la agricultură și industrie alimentară (material genetic, diversificare specii, sisteme de irigații, produse cu valoare nutritivă înaltă, îngrășăminte, lanțuri de distribuție scurte și online, utilaje agricole)	
Specializarea științifică în corelație cu tehnologiile	• Agricultură, științe alimentare și pescuit • Biologie, biotehnologie și biomedicină • Chimie și știința materialelor • IT&C, calcul și imagistică • Fizică, astrofizică și energie	• Biotehnologii • Biotehnologii • Materiale avansate, Procese avansate • Robotică • Managementul informației
Specializarea tehnologică	Capacități	• INCDA Fundulea, INCĐ Ștefănești, ICD Mărăcineni, ICECHIM București, INCĐ MTM București, ICD Agricol Albota, Stațiunea CD pentru Pomicultură Voinești, Stațiunea CD pentru Piscicultură Nucet, Institutul de Cercetare și Inginerie Tehnologică pentru Irigații și Drenaje Băneasa - Giurgiu - (ICITID) • ICD pentru Viticultură și Vinificație Prahova
Specializarea tehnologică	Tehnologii	• Robotică • Echipamente robotice cu funcții de măsurare și control • Biotehnologii • Inginerie genetică • Materiale avansate, Procese avansate de producție • Fluxuri de fabricație automatizate • Managementul informației • Aplicații meteorologice, previziuni agricole, lanțuri de distribuție scurte
Regiuni de referință	Emilia Romagna, Aquitaine, Wielkopolskie	

3 Bioeconomia: Dezvoltarea economiei circulare

SPECIALIZARE ECONOMICĂ	Producerea de biocombustibili, îngrășăminte ecologice, plante pentru biomasă, materiale plastice și biocompozite, instalații mobile pentru procesare biomasă, suplimente nutritive, produse cosmetice, medicamente naturiste	
Specializarea științifică în corelație cu tehnologiile	• Agricultură, științe alimentare și pescuit • Biologie, biotehnologie și biomedicină • Chimie și știința materialelor • IT&C, calcul și imagistică	• Biotehnologii • Biotehnologii • Materiale avansate, Procese avansate • Robotică
Specializarea tehnologică	Capacități	• INCDA Fundulea • ICECHIM București • INCD MTM București • Clusterul Regional Medgreen • Clusterul Regional Ind-Agro-Pol
Specializarea tehnologică	Tehnologii	• Robotică
		• Echipamente robotice cu funcții de măsurare și control
		• Biotehnologii
		• Suplimente nutritive, produse cosmetice, medicamente homeopate
		• Materiale avansate, Procese avansate de producție
Regiuni de referință	Emilia Romagna, Aquitaine, Wielkopolskie	

4 Turismul și identitatea culturală

SPECIALIZARE ECONOMICĂ

Realizarea ofertei turistice integrate, racordarea la circuitele internaționale, crearea de branduri locale de turism, promovarea produselor tradiționale locale, crearea de oferte turistice și branduri de nișă, reabilitarea unor obiective culturale, crearea de evenimente tematice de promovare, portaluri care să permită personalizarea pachetelor turistice de către turist, certificarea internațională a capacităților turistice

Specializarea științifică în corelație cu tehnologiile

- IT&C, calcul și imagistică
- Mediu și sustenabilitate
- Agricultură, științe alimentare și pescuit

- Tehnologii de gestiune a conținutului și managementul informației

Specializarea tehnologică

Capacități

- Universitatea Valahia
- Medgreen Cluster
- ANTREC

Specializarea tehnologică

Tehnologii

- Tehnologii de gestiune a conținutului și managementul informației
- Crearea de portaluri
- Integrarea ofertelor turistice
- Integrarea conținutului ofertelor locale și regionale cu cele naționale și internaționale

Regiuni de referință

Del-Alfold, Tübingen, Salzburg, Rhone - Alpes, Vzhodna

5 Localitățile inteligente

SPECIALIZARE ECONOMICĂ

Locuințe inteligente, soluții pentru mobilitate urbană, soluții smart-grid, de eficiență energetică “zero-emisii” și producere a energiei regenerabile, managementul deșeurilor: colectare, reciclare, decontaminare, gestiunea calității apei

Specializarea științifică în corelație cu tehnologiile

- IT&C, calcul și imagistică
- Fizică, astrofizică și energie

- Micro și nano electronică
- Robotică, Procese avansate de producție
- Tehnologii de gestiune a conținutului și managementul informației
- Fotonică

Specializarea tehnologică

Capacități

- INCDMTM
- Clusterul Mechatrec
- Medgreen Cluster
- ICST Multidisciplinar Târgoviște

Specializarea tehnologică

Tehnologii

- Robotică
- Instalații de măsurare și control
- Procese avansate de producție
- Procese de fabricație robotizate
- Fotonică
- Producția de panouri solare, aplicații smart grid
- Tehnologii de gestiune a conținutului și managementul informației
- Planuri de mobilitate urbană, planuri de management al deșeurilor

Regiuni de referință

Viena

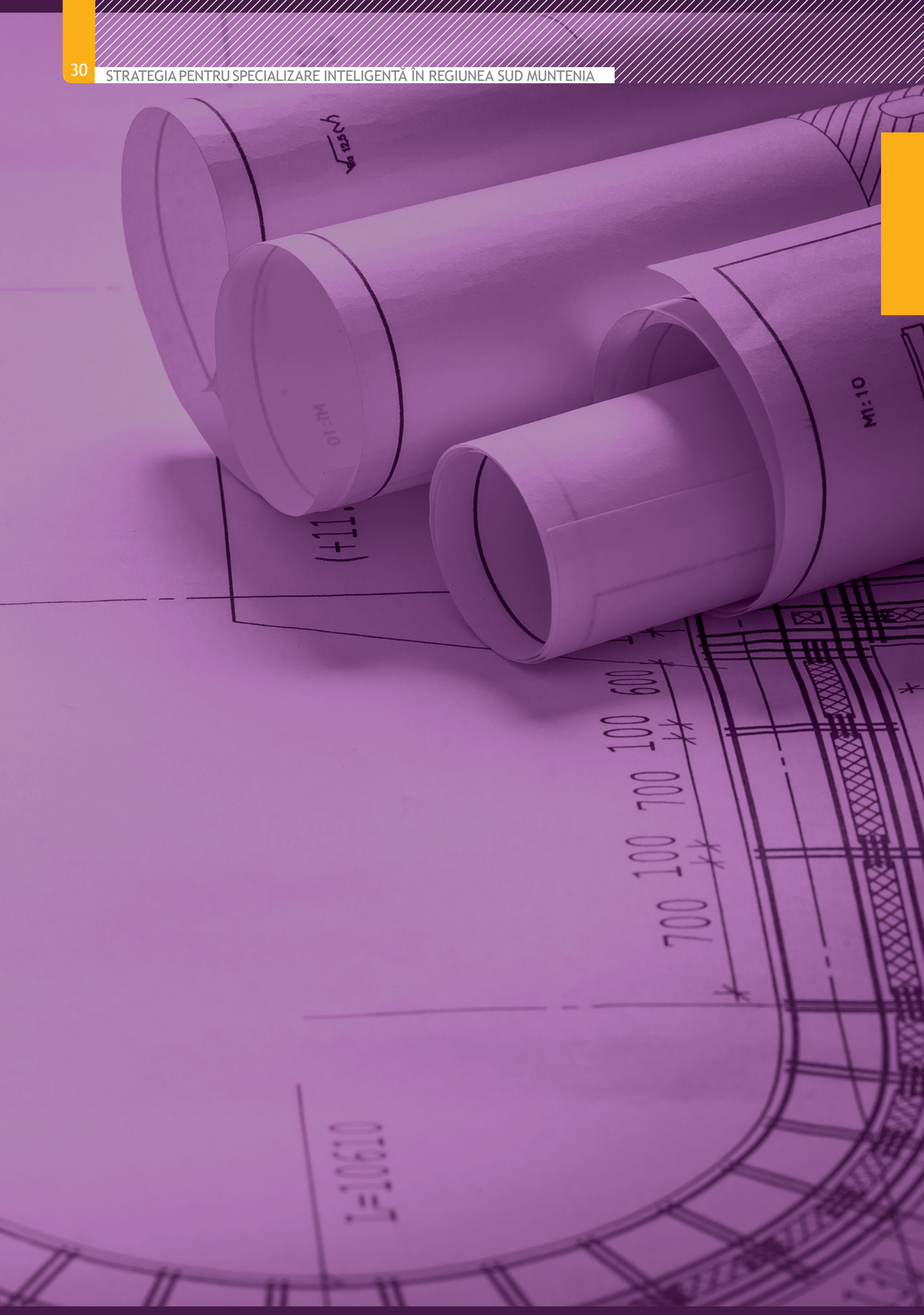

6 Industria de înaltă tehnologie

SPECIALIZARE ECONOMICĂ	Produse care încorporează sisteme avansate, procese de fabricație avansate și au valoare adăugată mare: aparate de măsură, testare, monitorizare și control, sisteme de monitorizare și intervenție la distanță, echipamente electronice, roboți	
Specializarea științifică în corelație cu tehnologiile	• Inginerie • Chimie și știința materialelor • IT&C, calcul și imagistică • Fizică, astrofizică și energie	• Robotică: mecatronică, integrionică, adaptronică • Nanotehnologii, materiale avansate • Managementul informației • Fotonica
Specializarea tehnologică	Capacități	• INCDMTM • Clusterul Mechatrec • Medgreen Cluster • ICST Multidisciplinar Târgoviște • Asociația pentru Dezvoltarea și Promovarea Turismului Prahova
Specializarea tehnologică	Tehnologii	• Robotică • Producerea de sisteme avansate de inteligență artificială • Procese avansate de producție • Procese de fabricare robotizate • Fonică • Module de producție a energiei regenerabile
Regiuni de referință	-	

03.

STRATEGIA DE SPECIALIZARE
INTELIGENTĂ ÎN REGIUNEA
SUD MUNTENIA

A.

Viziunea și misiunea SSI

VIZIUNEA

Regiunea Sud Muntenia inovează și își dezvoltă competitivitatea economică pe plan intern și internațional, prin dezvoltarea potențialului științific și tehnologic al domeniilor de specializare inteligentă, promovarea cooperării între actorii sistemului de inovare și valorificarea eficientă a resurselor și capacităților existente.

Prin implementarea măsurilor și direcțiilor de acțiune prevăzute de SSI, regiunea Sud Muntenia generează pe termen mediu un vector de dezvoltare durabilă și competitivă. Astfel, sectoarele și domeniile cheie identificate la nivel regional ca nucleu al dezvoltării inteligente, prin implementarea acțiunilor specifice din strategie vor influența economia regională astfel:

- creșterea nivelului de cercetare, dezvoltare și inovare tehnologică și generarea de produse și servicii competitive și cu valoare adăugată ridicată;
- generarea de produse și servicii competitive atât pe plan intern, cât și extern, precum și de activități conexe ce favorizează incluziunea;
- stimularea activităților de cercetare, dezvoltare și inovare, transfer tehnologic și în celelalte ramuri ale economiei regionale;
- creșterea atractivității regiunii pentru piețele externe, atât de producție, cât și de desfacere;
- crearea unui context favorabil pentru o dezvoltare durabilă la nivel regional și național.

MISIUNEA

Misiunea SSI a regiunii Sud Muntenia este de a capacita și coordona actorii implicați (sectorul public, instituțiile de cercetare-dezvoltare, instituțiile de învățământ, companiile private, persoanele fizice) în realizarea măsurilor, a acțiunilor și proiectelor de investiții propuse, în vederea atingerii obiectivelor finale, cu scopul de a transforma viziunea în realitate.

SSI generează o dezvoltare economică bazată pe sinergia (complementaritatea) sectoarelor de specializare prioritare, fructificând potențialul de colaborare între actorii acestor domenii.

Regiunea se concentrează pe a fructifica într-un mod creativ potențialul natural al regiunii, în special cel agricol și cel turistic, unde deține avantaje competitive unice la nivelul României și al Europei.

Unul din punctele forte ale regiunii este dezvoltarea industrială în domeniile fabricării de autovehicule și de echipamente de producție, la care se adaugă producția de piese și componente pentru acestea. În aceste domenii „forte” se dezvoltă centre de excelență bazate pe înaltă tehnologie și se dezvoltă industrii și servicii noi în punctele cu potențial maxim.

Inovarea economică este potențată de inovarea socială și de inovarea în protejarea și valorificarea mediului înconjurător.

Identitatea culturală locală este pilonul principal pe care se dezvoltă turism responsabil și modern, valorificând nișe emergente care vor cunoaște o puternică dezvoltare în următorul orizont de programare strategică.

B.

Priorități tematice

1. Economie regională competitivă bazată pe inovare

Din analiza cantitativă și calitativă, regiunea Sud Muntenia se află pe ultimele locuri la nivel național la majoritatea indicatorilor care măsoară dezvoltarea competitivă a economiei bazate pe inovare, singura reprezentantă cu rezultate bune fiind industria auto. Exceptând această industrie de vârf, unde inovarea aplicată în economie este la cele mai înalte niveluri din Europa, în special datorită polului de dezvoltare creat în jurul uzinelor Dacia, în celelalte domenii gradul de inovare a activităților economice este extrem de scăzut, adâncindu-se astfel disparitățile regionale.

Dezvoltarea de noi întreprinderi în domeniile cu potențial de inovare este extrem de redusă exceptând domeniul auto. În plus, numărul de firme care realizează inovație de produs și de proces a scăzut pe orizontul de analiză 2008-2012 cu 74%, o scădere radicală ce ridică un semn mare de întrebare asupra viitorului inovării în regiune.

Din analiza calitativă reiese că organizațiile private cooperează la un nivel redus, iar cultura unei relații parteneriale este aproape inexistentă.

2. Stimularea transferului tehnologic și științific

Transferul tehnologic reprezintă modul în care activitățile CDI realizate la nivelul mediului academic au întrebuințare și căutare pe piață. Una dintre principalele probleme ale domeniului CDI din România și, implicit, ale regiunii Sud Muntenia este numărul mic de rezultate CDI care pot fi valorificate pe piață, lucru din care rezultă ineficiența cheltuielilor realizate.

Principală concluzie a analizei pe care UE a realizat-o în perioada premergătoare actualului orizont de programare pentru stabilirea obiectivelor strategice a fost că un număr insuficient de rezultate ale cercetării dezvoltării generează produse și servicii de piață. Mesajul UE este clar: vremea cercetării fundamentale orientată spre publicarea rezultatelor și recunoașterea internațională a performerilor a trecut, urmează o perioadă de țintire a pieței încă din cele mai vremelnice faze ale cercetării.

În urma analizei calitative reiese o serie de investiții realizate în infrastructuri CDI moderne

și performante (Infrastructura de cercetare din cadrul Universității Valahia din Târgoviște fiind un exemplu în acest sens), pe când în urma analizei cantitative reiese o infrastructură precară din punctul de vedere al stimulării transferului tehnologic și științific, prin numărul redus și activitatea nerelevantă.

3. Dezvoltarea și menținerea în regiune a capitalului uman înalt specializat

Amplasarea geografică a zonei București-Ilfov în centrul regiunii Sud Muntenia are un impact major: pe lângă rolul semnificativ pe care îl are în dezvoltarea pe termen lung a acesteia este și cauza unor probleme. Migrarea tinerilor și a „creierelor” către Municipiul București este una dintre principalele probleme cu care se confruntă regiunea. De asemenea, având în vedere faptul că Municipiul București reprezintă cel mai mare centru universitar al macro-regiunii geografice formată din Sud Muntenia și București-Ilfov, dezvoltarea învățământului terțiar are de suferit.

Din punctul de vedere al gradului de școlarizare, regiunea se află pe penultimul loc în ceea ce privește absolvenții de studii superioare la suta de locuitori, cu doar 10,5% din totalul populației. Având în vedere cele două valori prezentate, este necesară luarea unor măsuri pentru dezvoltarea și menținerea în regiune a capitalului uman. Transformarea apropierii de București-Ilfov din amenințare în oportunitate, prin crearea unui context de atragere a capitalului uman cu potențial ridicat, este una din principalele provocări ale dezvoltării bazate pe inovare a regiunii.

4. Facilitarea asimilării rezultatelor cunoașterii și inovării

Activitățile de CDI sunt o prioritate recunoscută pentru dezvoltarea regională durabilă, fiind o necesitate dezvoltarea infrastructurii, a resurselor umane și a legislației specifice.

Asimilarea rezultatelor cunoașterii și cercetării reprezintă procesul de trecere de la produsul/serviciul inovator la desfacerea acestuia pe scară largă. Acesta este procesul cel mai selectiv, majoritatea inițiativelor nereușind să treacă ceea ce în literatura de specialitate a fost definită ca o „vale a morții”. Deși conceptul provine din zona financiară, descriind necesarul mare de finanțare

până la penetrarea pieței și cucerirea segmentului țintă, acesta poate fi generalizat la întregul proces de asimilare de cunoștințe din cauza ratei mari de insucces specifice.

Strategia de CDI 2014 - 2020 a României are drept principale direcții acțiuni orientate către accesul la cunoaștere și cercetarea fundamentală, de frontieră și exploratorie. Strategia de Specializare Inteligentă Regională este necesar să vină în completarea acestor direcții de acțiune prin măsuri specifice concrete privind asimilarea rezultatelor obținute în urma accesului la cunoaștere sau a activităților de cercetare.

5. Îmbunătățirea capacității de internaționalizare a mediului de afaceri

Un punct slab al României și al regiunii este nivelul scăzut al exporturilor. În contextul prezent de globalizare, cooperarea internațională și schimburile economice sunt vitale pentru a îmbunătăți mediul de afaceri, în special pentru IMM-uri și dezvoltarea unei baze industriale solide și durabile în măsură să facă față concurenței externe.

Îmbunătățirea capacității de internaționalizare este o necesitate rezultată pe de o parte din analiza cantitativă și din interacțiunile cu mediul de afaceri la nivelul regiunii, precum și din prioritățile și politicile naționale stabilite. Astfel, dezvoltarea regională a exporturilor reprezintă un element important în vederea creșterii competitivității regiunii.

Ca și obiectiv strategic, România își propune ca exporturile de bunuri și servicii să depășească 40% din PIB până în anul 2020. Pentru atingerea acestui obiectiv este necesară inserția pe lanțurile valorice internaționale, globale, a componentelor de produse și servicii cu valoare adăugată cât mai ridicată.

Competitivitatea internațională a cercetării românești, prezența pe piețele internaționale a produselor inovatoare realizate în țară și deschiderea globală a pieței naționale de CDI depind de susținerea afilierii sau participării organizațiilor românești la inițiativele, organismele, programele sau infrastructurile regionale, europene ori internaționale.

Măsurile și direcțiile adoptate la nivelul fiecărei regiuni vor contribui la atingerea obiectivelor strategice naționale. În acest sens, la nivelul regiunii Sud Muntenia au fost identificate trei măsuri concrete care să stimuleze internaționalizarea mediului de afaceri.

C.

Măsurile

Prinipalele direcții de acțiune identificate în urma analizei calitative în vederea specializării inteligente a regiunii, aplicabile la nivelul tuturor priorităților verticale, sunt prezentate mai jos, grupate în cadrul fiecărei priorități orizontale.

1. ECONOMIE REGIONALĂ COMPETITIVĂ BAZATĂ PE INOVARE

1.1 Susținerea creării și dezvoltării de noi întreprinderi și structuri de sprijin al afacerilor

Crearea de structuri de susținere a afacerii care să sprijine dezvoltarea activității întreprinderii și accesul la noi piețe.

1.2 Susținerea dezvoltării de capacități de producție și servicii inovatoare

Caracterul inovator al produselor și serviciilor este principalul atu pe o piață globalizată.

1.3 Investiții de CDI pentru mediul de afaceri și de cercetare

Trendul în materie de investiții publice în cercetare este de a identifica proiecte de CDI atractive care să motiveze IMM-urile să vină cu o contribuție proprie pe lângă investiția publică, ca o garanție că tema de cercetare aleasă are valoare și potențial de penetrare a pieței.

1.4 Sprijinirea creării și dezvoltării de clustere inovatoare

Clusterelor, în special cele inovatoare, reprezintă un nucleu de dezvoltare care permite fructificarea complementarităților între întreprinderi și proiecte, precum și crearea de sinergie în dezvoltarea acestora.

2. STIMULAREA TRANSFERULUI TEHNOLOGIC ȘI ȘTIINȚIFIC

2.1 Sprijinirea dezvoltării entităților de transfer tehnologic

Entitățile specializate de transfer tehnologic au rolul de catalizator și interfață între întreprinderi și instituții de cercetare, facilitând punerea în practică a rezultatelor cercetării.

2.2 Încurajarea creării de parteneriate pentru transfer de cunoaștere

Parteneriatele dintre întreprinderi și instituții de cercetare sunt expresia filierei „scurte” de transfer tehnologic, prin care acestea colaborează în mod direct pentru crearea de produse și servicii inovatoare.

2.3 Stimularea creării de rețele de cercetare dezvoltare afiliate rețelelor europene

Conexiunile între instituțiile de cercetare pe plan mondial asigură transferul de informații noi și valoroase care sunt baza de pornire pentru crearea de noi tehnologii capabile să cucerească piața.

3. DEZVOLTAREA ȘI MENȚINEREA ÎN REGIUNE A CAPITALULUI UMAN ÎNALT SPECIALIZAT

3.1 Îmbunătățirea calității și eficienței învățământului terțiar în regiune

Învățământul terțiar oferă cercetători valoroși pentru instituții de cercetare și forță de muncă înalt calificată pentru sectorul productiv, creând valoare adăugată într-un domeniu cheie, cel al resurselor umane.

3.2 Îmbunătățirea abilităților antreprenoriale ale cercetătorilor

Crearea de afaceri de către cei care au contribuit la dezvoltarea tehnologiilor reprezintă calea cea mai directă de a motiva cercetătorul să se concentreze pe obținerea de rezultate aplicabile în piață și calea cea mai eficientă de transfer de cunoștințe. Cercetătorul reprezintă elementul de continuitate în acest proces.

3.3 Atragerea de capital uman înalt specializat în regiune

Folosirea elementelor de atractivitate a regiunii pentru a crea o ofertă pentru personalul înalt specializat, mai ales cel rezident în zona București-Ilfov, este o direcție cu impact imediat, care sprijină substanțial dezvoltarea de proiecte și ramuri economice prioritare.

4. FACILITAREA ASIMILĂRII REZULTATELOR CUNOAȘTERII ȘI INOVĂRII

4.1 Promovarea colaborării multidisciplinare între agenții generatori de cunoaștere

Piața solicită produse și servicii complexe adaptate nevoilor, iar realizarea lor presupune includerea unui set de specializări în procesul de dezvoltare a acestor produse și servicii. Colaborarea multidisciplinară este elementul cheie în procesul de dezvoltare.

4.2 Facilitarea accesului la literatura internațională științifică de cercetare

Folosirea în procesul de dezvoltare de produse a celor mai noi informații și cunoștințe crește șansele de succes ale unui proiect CDI în realizarea obiectivelor de penetrare a pieței.

4.3 Stimularea cererii întreprinderilor pentru inovare prin proiecte de CDI

Acțiunea instituției de cercetare drept catalizator este complementară cu celelalte două

abordări, când inițiativa proiectul de CDI vine de la cercetător sau antreprenor. Instituția de cercetare are forța de a iniția transferul tehnologic și de a stimula cererea de inovare.

4.4 Sprijin pentru crearea de centre suport pentru accesarea programului Orizont 2020

Accesarea de finanțări internaționale reprezintă o provocare pentru actorii pieței CDI din România. Crearea unor concepte de proiect recunoscute pe plan european și parcurgerea tuturor pașilor de dezvoltare a acestora reprezintă o sursă de finanțare alternativă celei tradiționale, finanțare ce este deja optimizată pentru proiectele inovatoare.

4.5 Facilitarea accesului la instrumente financiare pentru susținerea proiectelor de CDI

Proiectele inovatoare au o nevoie de finanțare diferită de proiectele clasice, deoarece prezintă un întreg pachet de riscuri aferente noutății produselor și lipsei de validare din partea pieței. Crearea de pachete financiare de garanții și finanțări inteligente (risc comun, finanțare subordonată, finanțare structurată cu praguri de validare) este o prioritate pentru a permite dezvoltarea producției în masă de la prototip la producția pe scară largă.

5. ÎMBUNĂTĂȚIREA CAPACITĂȚII DE INTERNAȚIONALIZARE A MEDIULUI DE AFACERI

5.1 Investiții pentru adaptarea proceselor tehnologice la sistemele de certificare și standardizare specifice piețelor externe vizate

Piața externă este atractivă pentru aproape orice tip de serviciu și produs. Certificarea și standardizarea sprijină întreprinzătorul să dea un mesaj clar pieței țintă că poate oferi servicii și produse de bună calitate.

5.2 Participarea la misiuni economice, târguri, expoziții

Promovarea pe piețele externe a produselor și serviciilor inovatoare este un proces care trebuie corelat cu cel de dezvoltare. Trecerea la o producție destinată piețelor externe trebuie corelată cu validarea produselor de către aceste piețe, iar misiunile economice, târgurile și expozițiile reprezintă o metodă de promovare tradițională, directă și cu potențial major.

5.3 Acces la servicii de sprijin pentru internaționalizare: identificare de parteneri, consultanță juridică, fiscală etc.

Depășirea dificultăților inerente penetrării unei piețe noi necesită o structură partenerială și servicii suport de încredere. Identificarea acestor parteneri presupune un proces de cooperare internațională, susținută de baze de date de potențiali furnizori de servicii și recomandări privind calitatea serviciilor furnizate de aceștia.

D.

Portofoliu proiecte

Domeniul de specializare inteligentă 1 Construcția de mașini, componente și echipamente de producție

Dezvoltator, inclusiv parteneri	Titlu proiect
INCD MTM, în parteneriat cu Dacia Renault, Comefin Costești, Delta Rom Technologies, Ely Automotive	Mecatronizarea automobilului și a proceselor tehnologice
INCDMTM, în parteneriat cu Dacia Renault, Renault Technologie, Universitatea Pitești, Catoprest	Mecatronizarea fluxurilor de fabricație pentru producția automobilului

Domeniul de specializare inteligentă 2 Agricultura și industria alimentară

Dezvoltator, inclusiv parteneri	Titlu proiect
INCDA Fundulea	Secvențe tehnologice inovatoare pentru reducerea inputurilor tehnologice, ale conservării resurselor solului și protecția mediului
INCDMTM	Mecatronizarea, integronizarea și adaptronizarea mașinilor agricole HI-TECH
INMA	Sistem integrat de condiționare a produselor horticole destinate consumului în stare proaspătă
CJ Ialomița	Asociația clusterelor din agricultură
CJ Ialomița	Parc tehnologic și științific specializat în producția agro-alimentară în municipiul Fetești
CJ Ialomița	Sisteme de irigații inteligente și integrate
Proiect RO-Invest	Sisteme de irigații inteligente, autonome

Domeniul de specializare inteligentă 4 Turism și identitate culturală

Dezvoltator, inclusiv parteneri	Titlu proiect
Asociația pentru Dezvoltarea și Promovarea Turismului Prahova	Branchuri „Drumul fructelor”
	Expo Vacanța
	Gala Premiilor în turism
	Ghiduri turistice tematice
	Târgul de turism al României
	Amenajarea punctelor de belvedere
	Centre de informare turistică
	Realizarea de broșuri tematice de promovare
	Lista ghizilor și formare ghizi turistici în fiecare localitate de interes turistic
	Realizare hărți turistice bilingve (română/ engleză)
	Implementarea Brandului Turistic al județului Prahova
	Infotripul Criteriul primei zăpezi
	Infotrip „Drumul Vinului”
	Pe urmele Voievozilor - Activarea „Drumului Voievozilor”
	Prahova turistică în imagini
	Secretele lui Bahus
Cycling Romania, Asociația ROI	Semnalizare turistică
	Târguri internaționale de turism
Fundația „Amfiteatru”	Bursa de turism Criteriul primei zăpezi
Fundația „Amfiteatru”	Crearea portalului de cicloturism: Traseul Dunării
Fundația de Turism și Ecologie a Dunării de Jos „Ciulinii Bărașanului”	Centru pentru cercetare, inovare și promovare în turismul responsabil
Fundația de Turism și Ecologie a Dunării de Jos „Ciulinii Bărașanului”	Clusterul pentru turismul responsabil
Comuna Găiseni, Județul Giurgiu	Turism nautic bazinul Dunărea de Jos „Ciulinii Bărașanului”
Comuna Comana, Județul Giurgiu	Restaurarea, reabilitarea, refacerea și valorificarea turistică durabilă a Schitului Strâmbu-Găiseni
Județul Giurgiu (România) și districtul Ruse (Bulgaria)	MĂNĂȘTIREA COMANA - Centrul socio-cultural „Radu Șerban Voievod”
Consiliul Județean Giurgiu	Sprijinirea promovării și utilizării potențialului moștenirii culturale/naturale prin investiții în infrastructura turistică durabilă
	Consolidare, reabilitare și restaurare Centrul cultural-pastoral „Gavril Drugănescu”

Domeniul de specializare inteligentă 3 Bioeconomie. Dezvoltarea economiei circulare

Dezvoltator, inclusiv parteneri	Titlu proiect
ICECHIM, cluster AGRI-BIO-TECH	Valorificarea superioară a co-produselor/ sub-produselor din industria alimentară pentru obținerea de suplimente nutritive
INMA	Sistem integrat de valorificare a resturilor vegetale, animale, a plantelor energetice și a altor surse de energii regenerabile, în vederea asigurării independenței energetice a fermierilor: 1. Sistem ecologic de gestiune a deșeurilor; 2. Cultivare plante energetice (Myschantis).
INMA	Tehnologii și echipamente tehnice de înființare a perdelor agro-forestiere de protecție în zone aride
KONTRASTWEGE	Utilizarea terenurilor marginale în scopuri energetice - Salcia energetică

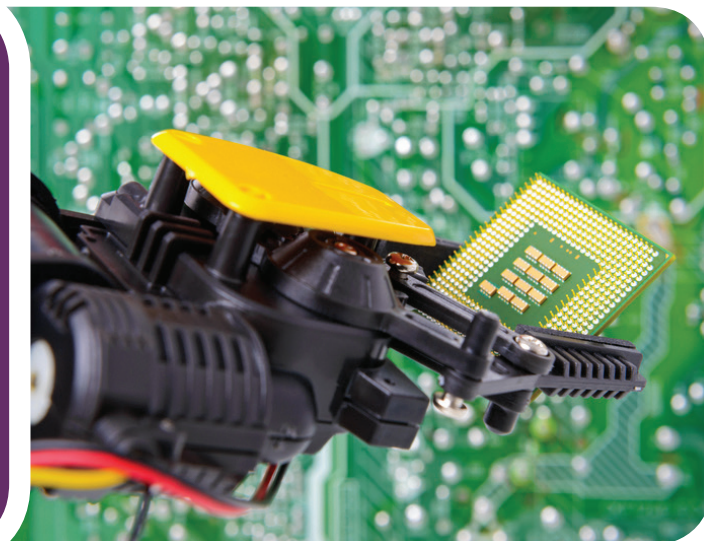
Domeniul de specializare inteligentă 5 Localități inteligente

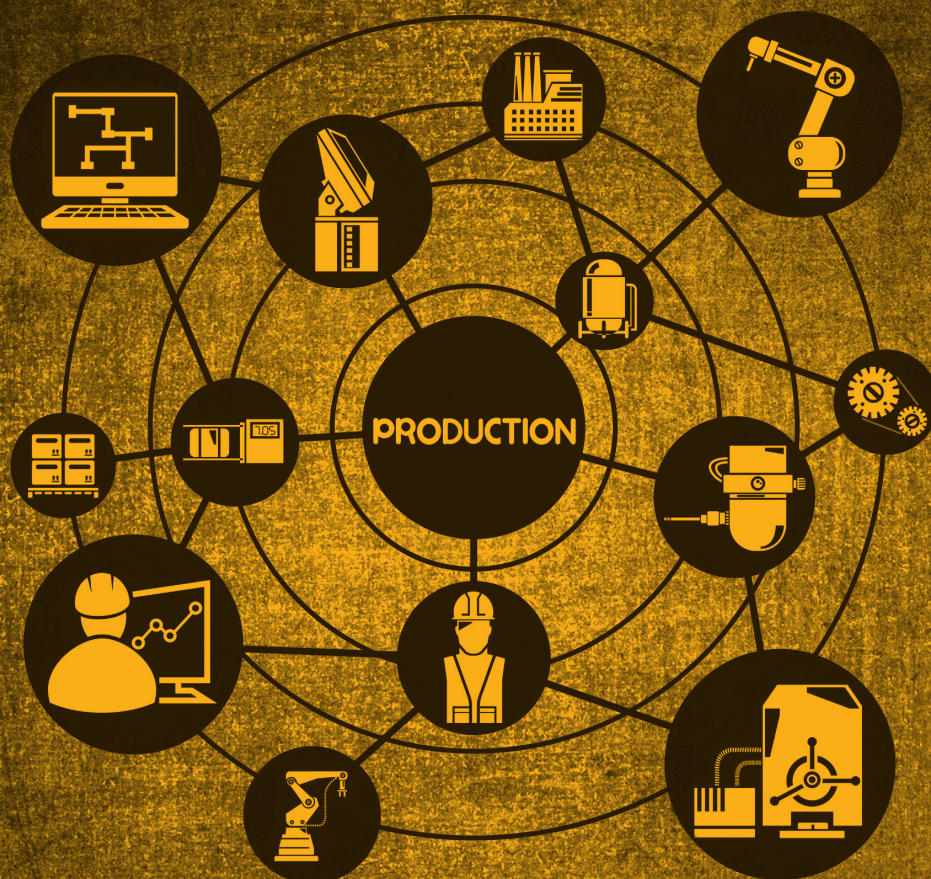
Dezvoltator, inclusiv parteneri	Titlu proiect
Universitatea Valahia, în parteneriat cu INCDMTM, ICPE, Ana Imep	Soluții inovatoare pentru energia sustenabilă și procesele tehnologice aferente acesteia
Universitatea Pitești, în parteneriat cu INCDMTM, Administrația Bazinală Argeș Vedea, Hesper SA	Mecatronicizarea calității apei
INCDMTM, în parteneriat cu Universitatea Valahia Târgoviște, Universitatea Pitești, INCD-ICPE CA	Cercetare, realizare, testare și integrare în localități urbane și rurale a semafoarelor inteligente, alimentate de noi surse de energie neconvențională
INCDMTM București, în parteneriat cu INCD Urban Proiect Pitești, INCD ICPE CA București, SC Ana Imep SA Pitești	Clădiri, locuințe și alte infrastructuri pentru susținerea orașului inteligent
INCDMTM București	Cercetări privind realizarea de unități inteligente modulare pentru producerea și alimentarea cu energie a clădirilor și locuințelor rurale și urbane din surse regenerabile: de tip eolian, fotovoltaic, biogaz etc.
Edas Exim	Centrul regional de studii și încercări în domeniul tratării apelor

Domeniul de specializare inteligentă 6 Produse de înaltă tehnologie

Dezvoltator, inclusiv parteneri	Titlu proiect
Process Innovation Nucleuss Giurgiu	Prototip pentru realizarea de nanotehnologii inovatoare și linii de producție, producerea de nanopulberi
Technology and Eco Innovation, Călărași	Metode alternative de producere a grafenului
RATEN ICN Pitești	Instalație de demonstrație pentru reactori rapizi răciți cu plumb

E.

Implementare, monitorizare și evaluare

IMPLEMENTARE

Implementarea Strategiei de Specializare Inteligentă va avea ca obiectiv concentrarea eforturilor de dezvoltare economică și a investițiilor asupra avantajelor specifice regiunii, valorificând oportunitățile economice și tendințele care apar și vizând creșterea economică. În vederea unei implementări eficiente a Strategiei de Specializare Inteligentă, care să valorifice potențialul pentru excelență, se va urmări realizarea următoarelor activități:

1. Structurarea și definirea Ghidurilor Solicitantului pentru Axa prioritară 1: Promovarea transferului tehnologic și Axa prioritară 2: Îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii din cadrul Programului Operațional Regional 2014 - 2020, în strânsă corelație cu prioritățile

din cadrul Strategiei de Specializare Inteligentă în regiunea Sud Muntenia și prin consultare cu actorii relevanți;

2. Acordarea de asistență potențialilor beneficiari identificați în cadrul Strategiei de Specializare Inteligentă în regiunea Sud Muntenia pentru identificarea, dezvoltarea și finanțarea proiectelor, cât și furnizarea de servicii de consiliere, privind utilizarea instrumentelor financiare disponibile. Sursele de finanțare nu se vor limita la axele sus-menționate, ci vor acoperi programele de cercetare-inovare (POC Axa 1, Horizon), cele pentru IMM-uri (COSME, scheme de minimis etc.), cele pentru formare profesională și orice alt program relevant disponibil;
3. Accesarea de linii de finanțare alternative, de tipul celor oferite de Banca Europeană de Investiții sau a fondurilor de garantare, capabile să finanțeze un întreg conglomerat de proiecte care servesc implementării aceluiași direcții strategice, atât pentru acordarea de finanțări din fonduri nerambursabile, cât și pentru mobilizarea de resurse financiare pentru asigurarea părții de cofinanțare a proiectelor;
4. Aceste măsuri au rolul de a asigura o bună implementare a Strategiei de Specializare Inteligentă în regiunea Sud Muntenia în vederea atingerii indicatorilor propuși în ceea ce privește valorificarea avantajelor competitive regionale.

MONITORIZARE

În rândul condiționalităților RIS3 ex-ante impuse statelor membre UE și regiunilor, în vederea implementării unei strategii de specializare inteligentă, se numără obligativitatea ca acestea

„să conțină un sistem de monitorizare și evaluare”¹. Sistemul de monitorizare aferent Strategiei de Specializare Inteligentă în regiunea Sud Muntenia va avea o abordare adaptată specificului regional și va presupune realizarea a trei tipuri principale de activități:

1. Monitorizarea evoluției proiectelor identificate ca fiind prioritare și actualizarea datelor privind stadiul implementării acestora la trei termene: 2017, 2020, 2023. Această activitate va avea la bază corelarea datelor relevante în ceea ce privește stadiul proiectelor cu direcțiile strategice stabilite și cu indicatorii strategiei. Se vor colecta date în ceea ce privește rezultatele proiectelor atât din punct de vedere cantitativ, cât și calitativ al gradului de atingere a obiectivelor propuse în cadrul strategiei, măsurate prin intermediul indicatorilor;
2. Analiza problemelor identificate în dezvoltarea proiectelor prioritare, elaborarea unui set de observații și recomandări, identificarea punctuală de soluții și adaptarea Strategiei de Specializare Inteligentă în regiunea Sud Muntenia, în conformitate cu realitățile datelor cantitative și calitative;
3. Elaborarea unui Plan de Măsuri Prioritare pentru corectarea dezechilibrelor semnalate în urma analizei datelor cantitative și calitative, plan care să fie pus în practică în parteneriat cu beneficiarii proiectelor și alte structuri relevante (structuri asociative, instituții publice etc.)

EVALUARE

Procesul de evaluare va implica analiza indicatorilor de rezultat ai proiectelor de dezvoltat în sectoarele cu potențial regional, în vederea elaborării unui Raport Final care să releve gradul de dezvoltare și specializare inteligentă în regiunea Sud Muntenia cu accent pe: nivelul de creștere inteligentă, eliminarea barierelor de natură financiară din calea investițiilor, sprijinirea și direcționarea investițiilor în domeniile de relevanță strategică, valorificarea potențialului pentru excelență, integrarea cercetării în mediul de afaceri, inovarea tehnologică și stimularea investițiilor în mediul privat.

1. Comisia Europeană, „Strategii naționale/regionale de inovare pentru specializare inteligentă (RIS3)”, pagina 6, Martie 2014, http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/smart_specialisation_ro.pdf

INDICATORII STRATEGIEI DE SPECIALIZARE INTELIGENTĂ SUD MUNTENIA

Priorități	Măsur	Indicatori
Economie regională competitivă bazată pe inovare	Suținerea creării și dezvoltării de noi întreprinderi și structuri de sprijin al afacerilor	- Numărul de întreprinderi create - Numărul întreprinderilor menținute peste trei ani în activitate - Numărul de structuri de sprijin al afacerilor create - Numărul de întreprinderi sprijinite
	Suținerea dezvoltării de capacități de producție și servicii inovatoare	- Numărul de întreprinderi inovatoare nou create - Numărul de revendicări de proprietate intelectuală ale întreprinderilor - Ponderea produselor și serviciilor inovatoare în portofoliul întreprinderilor
	Investiții de CDI pentru mediul de afaceri și de cercetare	- Numărul de infrastructuri CDI nou create - Evoluția gradului de utilizare a infrastructurilor existente - Evoluția cheltuielilor de cercetare dezvoltare în rândul întreprinderilor sprijinite
	Sprijinirea creării și dezvoltării de clustere inovatoare	- Numărul de clustere înființate - Numărul de întreprinderi active din cluster - Evoluția ponderii cifrei de afaceri a întreprinderilor din cluster în cifra de afaceri totală pe domeniu
Stimularea transferului tehnologic și științific	Sprijinirea dezvoltării entităților de transfer tehnologic	- Număr de entități de transfer tehnologic nou create - Numărul de activități de transfer tehnologic intermediare - Evoluția cifrei de afaceri a întreprinderilor care beneficiază de transfer tehnologic
	Încurajarea creării de parteneriate pentru transfer de cunoaștere	- Numărul de parteneriate create - Numărul de IMM-uri implicate în aceste parteneriate
	Stimularea creării de rețele de cercetare dezvoltare afiliate rețelelor europene	Numărul de rețele create și afiliate
Dezvoltarea și menținerea în regiune a capitalului uman înalt specializat	Îmbunătățirea calității și eficienței învățământului terțiar în regiune	- Acoperirea nevoii de resurse umane din zonă cu resurse calificate - Gradul absolvenților care se angajează în domeniul de specializare - Numărul de specializări dezvoltate de universități în colaborare cu industria
	Îmbunătățirea abilităților antreprenoriale ale cercetătorilor	- Număr de afaceri lansate de cercetători în domeniile de specializare inteligentă - Perioada medie de supraviețuire a afacerilor lansate de cercetători
	Atragerea de capital uman înalt specializat în regiune	- Număr de persoane cu înaltă calificare atrase în regiune - Număr de tineri cu educație superioară care se întorc pentru a munci în localitățile de origine
Facilitarea asimilării rezultatelor cunoașterii și inovării	Promovarea colaborării multidisciplinare între agenții generatori de cunoaștere	- Numărul de colaborări inițiate - Numărul de proiecte comune generate din astfel de colaborări
	Facilitarea accesului la literatura internațională științifică de cercetare	Numărul de abonamente noi realizate
	Stimularea cererii întreprinderilor pentru inovare prin proiecte de CDI	Număr de proiecte inovatoare realizate
	Sprijin pentru crearea de centre suport pentru accesarea programului Orizont 2020	- Numărul de centre create; Număr de beneficiari care apelează la serviciile centrului; Număr de aplicații de proiect depuse pentru finanțare - Gradul de succes al aplicațiilor
	Facilitarea accesului la instrumente financiare pentru susținerea proiectelor de CDI	- Număr de instrumente financiare dezvoltate; Număr de organizații sprijinite; - Număr de proiecte sprijinite; Valoare instrumente financiar accesate
Îmbunătățirea capacității de internaționalizare a mediului de afaceri	Investiții pentru adaptarea proceselor tehnologice la sistemele de certificare și standardizare specifice piețelor externe vizate	- Număr de organizații care se certifică - Impactul certificării asupra exporturilor organizației
	Participarea la misiuni economice, târguri, expoziții	- Număr de organizații sprijinite - Evoluția cifrei de afaceri din exporturi pentru întreprinderile sprijinite
	Acces la servicii de sprijin pentru internaționalizare: identificare de parteneri, consultanță juridică, fiscală	Număr de organizații sprijinite; Număr de parteneri identificați; Număr de parteneri contractați

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia

Str. General Constantin Pantazi, nr. 7 A, cod poștal 910164, Călărași, România

Telefon: 0242 331769

Fax: 0242 313167

E-mail: office@adrmuntenia.ro

Website: www.adrmuntenia.ro
regio.adrmuntenia.ro

Titlul proiectului: **Sprijin acordat ADR Sud Muntenia/Directia Organism Intermediar pentru activitățile de informare și publicitate ale Programului Operațional Regional în anii 2013-2015**

Editorul materialului: **Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia**

Data publicării: **septembrie 2015**

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Material distribuit gratuit.

Investim în viitorul tău!

Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și cofinanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională